

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/165/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

318/2014. számú (XII. 18.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) I. rendű panaszos, valamint II. rendű és III. rendű panaszos nevében, meghatalmazással igazoltan I. rendű panaszos¹ által, 2014. március 14-én előterjesztett **panaszt** a 2014. december 18-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Az I. rendű panaszos saját, illetve meghatalmazás alapján a II. és III. rendű panaszos nevében 2014. március 14-én terjesztette elő panaszbeadványát, a velük szemben 2014. március 13-án foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) Az I. rendű panaszos beadványában előadta, hogy panasszal kíván élni a rendőrség által, 2014. március 13-án este, az otthonában foganatosított intézkedések, eljárási cselekmények lefolytatásának módja ellen, egyúttal pedig kéri az eljáró rendőrök felelősségre vonását az indokolásban előadott tevékenységeik miatt.

Az elmúlt este, 2014. március 13-án, 20 óra után nem sokkal magukat megnevezni és azonosítani nem kívánó, de magukat rendőrnek valló személyek (négy fő) rajtaütésszerűen megtámadták a panaszosok otthonát. Az I. rendű panaszos családjával vacsorázott, amikor a rendőrök rájuk törtek. Az I., II. és III. panaszost a földre teperték; a II. és III. rendű

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

panaszosokat megbilincseltek, amely során a fejükhöz fegyvert szorítottak. Ezt követően a rendőrök átkutatták a lakást, amely közben minősíthetetlen stílusban és hangnemben intéztek kérdéseket a panaszosokhoz és családtagjaikhoz, amelyekre ennek ellenére mégis a legjobb tudásuk szerint válaszoltak.

Az I. rendű panaszos véleménye szerint aligha tekintendő szokásos eljárási cselekménynek, hogy az eljárás alá vont személyeket a földön fekvé fenyegetik, megfélemlítik, „leköcsögözik”, emberi méltóságukban megalázzák. Az I. rendű panaszos erre példaként említi meg, hogy amikor a II. rendű panaszost a földről felállították, akkor nem abban a sorrendben húzta maga alá a lábait, ahogyan a rendőrök neki mondták, így a rendőrök ekkor azt mondták a II. rendű panaszosnak, hogy „Nem így, te k*csög!”.

Amikor az I. rendű panaszos némileg összeszedte magát, akkor csendesen megkérdezte a rendőröket, hogy „Elárulnák, hogy honnan jöttek?”. A válasz erre csak annyi volt, hogy „innen-onnan, több helyről...”. Az I. rendű panaszos hozzátette, hogy folytathatná a sort, de azt a félelmet és rettegést, amit a rendőri fellépés okozott, semmivel sem lehet leírni.

Az I. rendű panaszos nem vitatja, hogy nyilvánvalóan szükséges egyes eljárási cselekmények lefolytatása egy nyomozás során, ám ezek módja, kiméletessége nagyban erősíti a rendőrségbe vetett bizalmat, csakúgy, mint ahogy az etikátlan viselkedés, a hatalommal való visszaélés azt rombolja. Az I. rendű panaszos beadványában azt is elmondta, hogy véleménye szerint a XXI. században szerinte nem nagy elvárás az, hogy négy fegyveres ember, még ha nem is tudja, hogy ártatlan, vagy bűnös-e az, akihez be kell menniük, ha igazolják magukat, és kérésre nevét és azonosítószámát megadja, vagy ha az eljárási cselekményről készült iratok egy példányát átadják az eljárás alá vont személynek. Az I. rendű panaszos véleménye szerint különösen nem lenne nehézség számukra, hogy ha az eljárási cselekmények végén legalább tájékoztatnák az eljárás alá vont személyt (így a panaszosokat) arról, hogy mi történt és miért történt velük -, de a hatalom arroganciája még ebben is meggátolta őket, miután minden véget ért, és számukra is bebizonyosodott, hogy talán tévedés történt.

Az I. rendű panaszos elismeri, hogy rendben van, hogy vannak olyan dolgok, amelyeket meg kell tenni a közbiztonság érdekében, még az sem baj, hogy ha élvezik a munkájukat a rend fenntartói – ám az már bűnös élvezet álláspontja szerint, hogy ha egy cigány családhoz bemenne, a kelletnél jobban élvezik a rájuk ruházott hatalmat. Sajnos ez látszott a rendőrök arcán, a viselkedésükön és a hangnemükön.

Az I. rendű panaszos elmondta, hogy tekintettel arra, hogy egy roma érdekvédelmi központ munkatársa, így a rokonait arra neveli, hogy a rendőr a barátjuk. Eddig úgy tudta, hogy a barátok vigyáznak egymásra, ezért nem is bántják egymást.

Tekintettel arra, hogy a fentebb leírt eset – az intézkedés lefolytatásának a módja – nagymértékben alkalmas a rendőrségbe vetett közbizalom csorbítására, több eljárási és etikai szabályt megszegtek az eljáró rendőrök, így a panaszos kéri az ügy kivizsgálását és a vele/velük szemben eljárók felelősségre vonását.

2) A Testület munkatársának megkeresésére, a panaszos 2014. március 26-án kelt elektronikus üzenetében úgy nyilatkozott, hogy a panasz eljárás részévé kívánja tenni a vőlegényével és az édesapjával szemben történeteket. Ez ügyben csatolt egy 2014. március 26-án kelt meghatalmazást, amelyben az édesapja és a vőlegénye meghatalmazták a panaszost, hogy képviselőként terjessze elő a panaszait.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a P. Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A megbízott kapitányságvezető-helyettes, 2014. április 15-én kelt átiratában az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

2014. március 13-án, 10 óra 13 perckor a B. M. Rendőr-főkapitányság Tevékenység-irányítási Központjába bejelentés érkezett, amely szerint P. városban, a B. tér 2. szám alatt egy idős férfit bántalmaztak. A helyszínre kiérkező rendőrök megállapították, hogy a 94 éves sértett, saját lakásában több ismeretlen személy súlyosan bántalmazta és értékeit eltulajdonította. A férfi lánya feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik 2014. március 12-én, 22 óra körüli időben bántalmazták a feljelentő édesapját, aki egyébként súlyos, életveszélyes (csípőcsonttörés, koponyasérülés) sérüléseket szenvedett. A bűncselekmény során az ismeretlen személyek eltulajdonítottak több porcelán vázát, egyéb értékes tálakat és 160.000 forint készpénzt. Tekintettel a sérülés súlyos-életveszélyes jellegére, a vonatkozó hatásköri és illetékességi szabályok alapján további intézkedést a B. M. Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Osztálya 2014. március 14-én átvette.

Az ismeretlen elkövetők felkutatása megindult az eljárás keretében, a lefolytatott helyszíni szemle alkalmával rögzített ujjnyomok (4 db. ujj-és tenyérnyom) elsődleges daktiloszkópiai vizsgálatát a Bűnügyi Szakértői és Kutató Intézet regionális ujjnyom szakértője elvégezte. Tájékoztatása szerint a helyszínen rögzített ujjnyomok az AFIS rendszerben szereplő is II. rendű panaszos, hajléktalan testvérétől származnak.

Az említett személy felkutatására irányuló eljárás során a korábbi büntetőeljárások kapcsán ismertté vált tartózkodási helyek ellenőrzésének keretében került sor a P., Z. utca 21. szám alatti ingatlan ellenőrzésére.

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 39. § (1) bekezdés b) pontja alapján foganatosítottak magánlakásban intézkedést. Az intézkedő rendőrök a magánlakás sértetlenségéhez való jogot az Rtv. 17. § (1) bekezdése alapján korlátozták. A jogalkotó Magyarország Alaptörvényének VI. cikk (1) bekezdésében, tehát az alapvető jogok között helyezte el a magánlakás sértetlenségéhez való jogot. Tekintettel arra, hogy a házban lakó egyik szomszéd a bűncselekmény elkövetésének időpontja után (2014. március 13-án) látta megérkezni az adott címre a keresett személyt (II. rendű panaszos testvérét), továbbá a lakásból két különböző férfihang szűrődött ki, azonban a személyek beazonosítása a lakáson kívülről (ablakon át) nem volt lehetséges, ezért a megbízott helyettes kapitányságvezető álláspontja szerint még a vonatkozó jogszabályhely magasabb szintű – rendszertani – értelmezése esetén is megalapozott volt a rendőri intézkedés jogszerűsége. A rendőrök a helyszínen rendelkezésre álló információk és tények (lakásba történő megérkezés, a két különböző férfihang ténye) alapján, alapos okkal feltételezték a bűncselekmény elkövetőjének lakásában történő tartózkodását.

A II. és III. rendű panaszossal szemben kényszerítő eszközt az Rtv. 48. § b) pontja alapján alkalmaztak, tekintettel a szűk helyiségben kialakult létszámfölény (négy intézkedés alá vont személy őrzését mindössze két fő látta el), valamint az egyik férfi közvetlen testközelében

lévő nagyméretű (20-25 centiméteres), emberi élet kioltására is alkalmas kés pszichikai szándékerősítő hatására, amely alapján a helyiségben tartózkodók részéről joggal lehetett arra számítani, hogy az elkövető(k) leplezése, védelme érdekében a rendőri intézkedésnek aktívan ellenszegülnek.

A fentiekre tekintettel a rendőrök a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5. § (4) bekezdésében foglaltak biztosítása végett a lakásban tartózkodó férfiakat felszólították arra, hogy feküdjenek a földre. A lakásban tartózkodó másik hölgyet arra, hogy maradjon ülve, és ne álljon fel. Az I. rendű panaszos az ajtótól visszalépve, saját elhatározásából feküdt le a földre, őt erre senki nem szólította fel.

A rendőrök a saját biztonságuk érdekében a bilincselés módjának megválasztásánál – a Szolgálati Szabályzat 41. § (6) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a kezek hátrabilincselését találták célszerűnek.

A megbízott kapitányságvezető-helyettes arról is tájékoztatta a Testületet, hogy az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján sor került a panaszosok igazoltatására, illetve a Szolgálati Szabályzat 25. § (1) bekezdésében foglaltak alapján ellenőrizték azokat a körözési rendszerben.

A fentebb meghatározott lakcímen a házkutatás végrehajtására a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 149. § (2) bekezdése alapján, a Be. 149. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az érintett jelenlétében került sor.

Tekintettel a helyszínen beszerzett azon információra, hogy aznap a szomszéd a keresett személyt látta megérkezni a lakásba, továbbá arra, hogy a lakásból kiszűrődő hangok alapján a lakásban legalább két férfi tartózkodik, a rendőrök alappal feltételezték, hogy a keresett személy még a lakásban lehet, ezért az Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontja alapján a rendőrök bementek a magánlakásba. Ezt követően, mivel a keresett személyt nem látták, - azonban a lakás más helyiségeiben elrejtőzhetett – továbbá a keresett személy bűncselekmény elkövetésének időpontját követő megérkezésének ténye – így a lakásban a bűncselekményből származó tárgyak elhelyezésének lehetősége – indokolta a lakás átvizsgálását, amelyre a Be. 177. §-a alapján halaszthatatlan nyomozati cselekményként, határozat nélkül került sor.

A rendőrök a helyszínre érve azonosították a lakást, majd a lehetséges menekülési útvonalak feltérképezését követően, a biztosítási feladatot ellátó rendőrök felállítási helyüket elfoglalták, és a lakás bejárati ajtaja előtt maradó rendőrök (2 fő) a lakás bejárati ajtaján bekopogtattak. A lakás ajtaját az I. rendű panaszos nyitotta ki.

Tekintettel arra, hogy az intézkedés célja egy súlyos, erőszakos bűncselekmény elkövetőjének elfogása volt, és mivel az intézkedés eredményességét az Rtv. 20. §-ban rögzített közlési kötelezettség teljesítése veszélyeztette volna, ezért B. r. őrnagy már az ajtóban állva, a lakásba történő belépése közben, röviden közölte a megjelent személyek rendőri minőségét, továbbá a rendőri intézkedés célját. Tekintettel arra, hogy a konyha helyiségből több olyan helyiség is nyílt, amelyre nem láttak rá, ezért B. r. őrnagy, amikor látta egy további rendőr megérkezését, - mivel az eligazításon elhangzottak és a lakásban tapasztaltak alapján nem volt kizárható, hogy további személyek is tartózkodhatnak a többi helyiségben – haladéktalanul folytatta a lakás gyors átvizsgálását. A lakás elsődleges átvizsgálását követően B. r. őrnagy a

konyha helyiségbe visszalépve elővette szolgálati igazolványát, valamint a nyakában lógó azonosító jelvényét megfogva szóban közölte nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját. E közben az intézkedés parancsnoka – biztosítási feladatainak befejezését követően – is belépett a lakásba, aki gyors tájékozódása közben, szolgálati igazolványát és nyakában lógó azonosító jelvényét felmutatta, bemutatkozott, majd a házkutatást megalapozó súlyos bűncselekmény tényét a panaszosokkal közölte, és a rájuk tartozó mértékig ismertette, megjelölte a házkutatás foganatosítását megalapozó körülményeket, valamint az alkalmazott jogszabályi helyeket is. A közlés megtörténtének tényét a panaszlevél indokolása 3. bekezdésében maga a panaszos is megerősítette azzal, amikor úgy fogalmazott, hogy „mint fenti soraimból is látszik, mondhatnánk tárgyilagosan, hogy egy szokásos rendőri eljárás történt a közbiztonságot súlyosan érintő eset felderítése tisztázása végett”. Ezt követően a házkutatásban való közreműködésre a panaszost felkérte.

A magánlakásba történő belépést követően a rendőrök egy konyha helyiségbe jutottak, ahol nagyon szűk volt a hely, így a rendőri intézkedés alá vont személyek és a rendőrök között a rendőri intézkedés biztonságos végrehajtásához szükséges távolság nem volt biztosítható. Tekintettel a Szolgálati Szabályzat 5. § (4) bekezdésében foglaltakra, fenn állt annak a veszélye, hogy a lakásban tartózkodók a keresett személy védelme, vagy tárgyak megtalálásának megakadályozása végett a rendőröket megtámadják; létszámfölényük okán lefegyverzésüket megkísérlik, illetve figyelmüket a szolgálati feladatról egyéb módon elvonják. Az effektív fizikai támadás veszélyének kockázatát növelte, hogy az egyik férfi közvetlen testközelében egy emberi élet kioltására is alkalmas, nagyméretű, kb. 20-25 centiméter pengé hosszúságú szűrőeszköz (kés) volt.

Tekintettel a fentiekre, az intézkedés biztonságos végrehajtása érdekében B. r. őrnagy felszólította a lakásban tartózkodókat, hogy vessék alá magukat a rendőri intézkedésnek; a férfiakat pedig arra, hogy feküdjenek a földre. A férfiak a felszólításnak csupán vonakodva tettek eleget és mivel magatartásuk a felszólítás teljesítése ellenére, magában hordozta a fizikai támadás, (kés használatát), illetve aktív ellenszegülés lehetőségét, így az intézkedő rendőrök a veszélyeztető magatartás elhárítására, illetve megakadályozása érdekében a férfiakkal szemben bilincset alkalmaztak. A rendőrök a saját biztonságuk érdekében a bilincselés módjának megválasztásánál, a Szolgálati Szabályzat 41. § (6) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a földön fekvő emberek kezének hátrabilincselését találták célszerűnek. A bilincselést követően a személyeket fekvő helyzetükből azonnal felállították. A bilincshasználatot megelőzően annak indokáról a rendőrök a férfiakat tájékoztatták, majd figyelmeztették őket, hogy kényszerítő eszköz alkalmazására kerül sor. Az esetleges sérülések elkerülése végett felszólították őket, hogy kényszerítő eszköz alkalmazására kerül sor. Az esetleges sérülések elkerülése végett felszólították őket, hogy a kezüket tegyék a hátuk mögé. Ezt követően a II. és III. rendű panaszos csuklójára ráhelyezték a bilincset. Tekintettel arra, hogy a halaszthatatlan nyomozási cselekményt (házkutatást) két rendőr – az I. rendű panaszos bevonásával – hajtotta végre, s így a három személy őrzését két rendőrnek kellett ellátnia, ezért a parancsnok a nyomozási cselekmény biztonságos végrehajtása érdekében a bilincshasználatot a halaszthatatlan nyomozási cselekmény befejezéséig indokoltan tartotta. A II. és III. rendű panaszossal szemben a kényszerítő eszköz (bilincs) alkalmazására 2014. március 13-án 19 óra 45 perctől 20 óra 15 percig került sor. A kényszerítő eszköz alkalmazását követően a parancsnok a II. és III. rendű panaszost a helyszínen meghallgatta, sérülés okozásáról nyilatkoztatta. A parancsnok a kényszerítő eszköz alkalmazása okán az érintetteket a törvényi panaszlehetőségükről, továbbá annak előterjesztésére nyitva álló határidőről tájékoztatta. A II. és III. rendű panaszost nyilatkoztatta továbbá arról, hogy

törvényi panaszlehetőségükkel kívánnak-e most élni, vagy sem. A II. és III. rendű panaszos alapvető jogának sérelme okán, a helyszínen panaszt nem kívánt előterjeszteni.

A fegyverelővételével kapcsolatos panaszosi állítás teljesen irreális, abszurd. Tekintettel arra, hogy a II. és III. rendű panaszos – vonakodva bár, de – a rendőri felszólításnak maradéktalanul eleget tett, így a lőfegyver elővételével megvalósuló fokozott pszichikai fenyegetés szükségességét semmi sem indokolta.

A fenti állításnál sokkal inkább megállapítható az I. rendű panaszosnak a Testület befolyásolásában, valamint a jogszerű rendőri intézkedésnek, egy indokolatlan, kifejezetten egy kisebbséghez tartozás okán, rendőri túlkapásként aposztrofált intézkedésként történő beállításában való érdekeltsége.

A panaszosi állítások valóságalapjának kétségessége nemcsak ezen esetben, hanem a panaszlevél több szegmensében is fellelhető.

Tekintettel arra, hogy a helyszíni intézkedés során a jelenlévő személyek konkrét bűncselekményben való közvetlen érintettségére kizárásra került (házkutatás során nem találtak a bűncselekménnyel összefüggésbe hozható tárgyat, eszközt, ruházatot), így az előállítás törvényi feltételei nem álltak fenn, ezért a nyomozási cselekmény foganatosítását követően az intézkedés parancsnoka az előállítás mellőzését és a kényszerítő eszköz alkalmazásának azonnali megszüntetését rendelte el.

A fenti laccímen a házkutatás végrehajtására a Be. 149. § (2) bekezdése alapján, a Be. 149. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, az érintett jelenlétében került sor. Tekintettel a helyszínen beszerzett azon információra, hogy aznap a szomszéd a keresett személyt látta megérkezni a lakásba, továbbá arra, hogy a lakásból kiszűrődő hangok alapján a lakásban legalább két férfi tartózkodik, a rendőrök alappal feltételezték, hogy a keresett személy még a lakásban lehet, ezért az Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontja alapján a magánlakásba bementek. Ezt követően, mivel a keresett személyt nem látták, - azonban a lakás más helyiségeiben elrejtőzhetett – továbbá a keresett személy bűncselekmény elkövetésének időpontját követő megérkezésének ténye – így a lakásban a bűncselekményből származó tárgyak elhelyezésének a lehetősége – indokolta a lakás átvizsgálását, amelyre a Be. 177. §-a alapján halaszthatatlan nyomozati cselekményként, határozat nélkül került sor. A Kommentár vonatkozó rendelkezései szerint a házkutatás feltételei: - *általános feltételek: az eljárás megindítása (nyomozás elrendelése) és a házkutatás elrendeléséről szóló, indokolt, írásbeli határozat; - különös feltételek: a bűncselekmény elkövetőjének kézre kerítése, a bűncselekmény nyomainak felderítése, avagy bizonyítási eszköz, elkobozható vagy vagyonekobbzás alá eső dolog megtalálása. Az általános feltételeknek rendes házkutatás esetén mindig együttesen fenn kell állniuk. Ugyanakkor halaszthatatlan házkutatás esetén az általános feltételekben foglalt követelmények utólag is teljesíthetők, ha a késelem veszéllyel jár. A különös feltételek közül csak az egyiknek kell legalább fennállni... Házkutatás elrendelésénél mindig követelmény, hogy elegendő legyen a gyanú arra nézve, hogy a kutatás elvezet a keresett tárgyhoz vagy személyhez, és erre a feltevésre konkrét tények álljanak rendelkezésre. A puszta kilátás, hogy releváns bizonyítékot találhatnak nem elegendő... A házkutatás megkezdése előtt az érintettel közölni kell a házkutatást elrendelő határozatot, és fel kell őt szólítani, hogy a keresett dolgot adja elő (kivéve: lőfegyver), illetőleg a személyt adja át. Ha az érintett a felszólításra a keresett dolgot előadja, illetőleg a keresett személyt átadja, a házkutatás nem folytatható, kivéve, ha gyanú merül fel arra, hogy a házkutatás során annak más tárgya is fellelhető.*

A rendőrök a rendelkezésre álló – a keresett személy megérkezésének tényére vonatkozó – konkrét információ, valamint a lakásban tartózkodó személyek állítása – melyben nemcsak hogy a keresett személy lakásban történt megjelenését, hanem még a vele való kapcsolattartást is határozottan tagadták – között fennálló antagonizmus még inkább megerősítette a házkutatás tartásának indokoltságát.

A halaszthatatlan nyomozási cselekmény foganatosítására a vonatkozó jogszabályi rendelkezések megtartásával került sor.

A rendőrök meghallgatásuk során elmondták, hogy a panaszosok a rendőri intézkedés során a rendőri felszólításoknak – a bilincselést megelőző vonakodás kivételével – engedelmessé váltak, a nyomozási cselekmény végrehajtásában tevőlegesen közreműködött, és az intézkedés parancsnokával még kötetlen beszélgetést is kezdeményezett az I. rendű panaszos, amelyben azt is megosztotta a parancsnokkal, hogy hol dolgozik.

A nyilvánvalóan nem az I. rendű panaszos által megfogalmazott beadvány, offenzív tartalmával kísérli meg a rendőri intézkedés jogalapjának emocionális útra terelését, és ezzel a rendőri intézkedés jogszerűségének kétségbe vonását.

A meghallgatásuk során az intézkedő rendőrök elmondták, hogy a panaszos által, a rendőri intézkedés jogszerűtlen színben történő feltüntetését célzó állításai nem felelnek meg a valóságnak. Ilyen kijelentés az intézkedő rendőrök szájából nem hangzott el. A rendőri intézkedés hangneme alapvetően két részre bontható: az intézkedés megkezdésekor a lakásba történő behatolásakor a rendőrök – a rendőri intézkedés biztonsága és eredményességének biztosítása végett – határozott, emelt hangnemben közölték a rendőri mivoltukat, jövetelük célját, illetve szólították fel a II. és III. rendű panaszost a földre történő lefekvésre. Ezt követően a rendőri intézkedés, illetve a halaszthatatlan nyomozási cselekmény végrehajtása a hétköznapi életben szokványos kifejezések használatával, normál hangnemben zajlott. A rendőri intézkedés a panaszosok személyét, emberi méltóságát sértő, megalázó kifejezések használata, fenyegetés vagy megfélemlítés nélkül fejeződött be.

A panaszosok által előadottak életszerűtlenek (a megfélemlítés, a „köcsögözés”, valamint az emberi méltóságban történő megalázás), hiszen a rendőri intézkedés során együttműködő magatartást tanúsító személyekkel szemben semmi sem indokolta volna az effajta rendőri fellépést. Ugyancsak kissé színpadias és hatásvadász a panaszos „mikor én megkérdeztem némileg összeszedve magam, csendesen: elárulnák, honnan jöttek”, továbbá a rendőri fellépés által kiváltott félelemre és rettegésre vonatkozó állítása.

Az I. rendű panaszos a rendőri intézkedés során folyamatosan normális hangnemben, a félelem vagy rettegés legapróbb jele nélkül kommunikált a rendőrökkel, valamint nem ő, hanem a II. rendű panaszos volt az, aki az intézkedés megkezdésekor adott tájékoztatást követően még két alkalommal is megkérdezte a házkutatás indokát. A feltett kérdésekre a II. rendű panaszos mind a két alkalommal megfelelő tartalmú választ kapott.

A megbízott kapitányságvezető-helyettes azt is kiemelte, hogy a P. Rendőrkapitányság állománya az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés betartásán túl ismeri a Testület állásfoglalásait, intézkedéseit a Testület iránymutatásai mentén jár el, különös tekintettel a Testület 64/2008. (VIII. 18.) számú állásfoglalásában megfogalmazott alábbi elvárássra: „A

rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A rendőrök elsődleges rendőri intézkedés foganatosítását követően az Rtv. 20. §-ban foglalt kötelezettségüknek eleget tettek. Ezt követően a panaszos részéről kilétükre vonatkozó kérdés nem fogalmazódott meg. A rendőrök már a lakásba történő belépéskor tájékoztatás adtak arról, hogy a II. rendű panaszos testvérét keresik, azonban erre – a rendőrök által a helyszínen beszerzett konkrét információ ellenére – a panaszosok egybehangzóan nemcsak a keresett személy lakásában történő megjelenését, hanem a még vele való kapcsolattartást is határozottan tagadták.

Amikor az intézkedés parancsnoka felkérte az I. rendű panaszost a házkutatásban való közreműködésre, a panaszos, illetve a lakásban tartózkodók ismételt tájékoztatást kaptak a nyomozási cselekmény okáról és céljáról. A parancsnok még a bűncselekmény során eltulajdonított – így a házkutatás célját képező – tárgyakról is tájékoztatást adott.

Az I. rendű panaszos kérdést a rendőrök irányába nem fogalmazott meg. A II. rendű panaszos volt az, aki két alkalommal is kérdést tett fel a házkutatással kapcsolatban, és ő a feltett kérdésre mind a két alkalommal igenlő választ kapott.

A Be. 166. § (1) bekezdése alapján a halaszthatatlanság ténye, az ezt megalapozó körülmények, továbbá a vonatkozó jogszabályi helyek feltüntetésre kerültek. A jegyzőkönyv a jogszabályi előírásoknak megfelelő tartalommal készült.

A Be. 149. § (4) bekezdése előírja, hogy a házkutatás megkezdése előtt az érintettel a házkutatási határozatot közölni kell, azonban a közlés alaki kellékeit nem határozza meg. A vonatkozó részletszabályokat a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet (továbbiakban: Nyer.) III. fejezetének a Be. 150-158. §-ához címe tartalmazza. A halaszthatatlan nyomozási cselekményként foganatosított házkutatás esetében a határozatot szóban kell közölni, amely jelen esetben megtörtént. A jegyzőkönyv vonatkozásában a jogalkotó a hatóság részére azonnali átadási kötelezettséget nem határoz meg. A házkutatás során a panaszosoknak a Be. 186. § (1) bekezdése alapján fennálló megtekintési jogát biztosították. A jegyzőkönyv a Nyer. III. fejezetének 94. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a nyomozási cselekménnyel egyidejűleg került elkészítésre. A Nyer. 94. § (4) bekezdése írja elő a másolatkészítési kötelezettséget, amelyről a rendőrök a panaszost tájékoztatták. A panaszosok a helyszínen iratátadásra vonatkozó kérdést nem fogalmaztak meg. A parancsnok a helyszínen tájékoztatta az I. rendű panaszost, hogy a házkutatásról készített jegyzőkönyv másolati példányát a B. M. Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Osztályától bármikor, a büntetőeljárás során keletkezett iratokból másolat adásáról szóló 10/2003. (V. 6.) IM-BM-PM együttes rendelet 1. §-a alapján, illeték fizetése nélkül megkérheti. A panaszos a

helyszínen a házkutatásról készült jegyzőkönyvet megtekintette, annak tartalmát megismerte, majd aláírásával is ellátta. A helyszínen a házkutatás ténye, illetve annak módja ellen panasszal nem kívánt élni.

A rendőri intézkedés során a panaszosokkal szemben sem szabálysértési-, sem pedig büntetőeljárás nem indult.

Tekintettel arra, hogy a helyszíni intézkedés során a jelenlévő személyek konkrét bűncselekményben való közvetlen érintettsége kizárásra került (a házkutatás során nem találtak a bűncselekménnyel összefüggésbe hozható tárgyat, eszközt, ruházatot), így az előállítás törvényi feltételei nem álltak fenn, ezért a nyomozási cselekmény foganatosítását követően az intézkedés parancsnoka az előállítás mellőzését és a kényszerítő eszköz alkalmazásának azonnali megszüntetését rendelte el.

A halaszthatatlan nyomozási cselekmény végrehajtását követően az I. rendű panaszos, mint a házkutatás elszenvetője, a Be. alapján fennálló jogairól megkapta a szükséges tájékoztatást. A nyomozási cselekmény során készített jegyzőkönyvet megtekinthette, majd tartalmának megismerését követően azt aláírta. A kényszerintézkedés ténye, illetve módja ellen panaszt nem jelentett be.

A kényszerítő eszköz alkalmazását követően a parancsnok a II. és III. rendű panaszosokat meghallgatta a helyszínen és nyilatkoztatta őket arról, hogy keletkezett-e sérülésük. A parancsnok a kényszerítő eszköz alkalmazása okán az érintetteket a törvényi panaszlehetőségükről, továbbá annak előterjesztésére nyitva álló határidőről tájékoztatta. A II. és III. rendű panaszosokat arról is nyilatkoztatta, hogy a törvény által garantált panasztételi lehetőségükkel most akarnak-e élni, avagy később. Mindkét panaszos úgy nyilatkozott, hogy a helyszínen nem kívánnak ezen jogukkal élni. A rendőrök a tájékoztatások végrehajtását követően elköszöntek a panaszosoktól, majd eltávoztak a helyszínről.

A megbízott kapitányságvezető-helyettes fontosnak tartja azt is kiemelni, hogy a P. Rendőrkapitányság beosztottjai folyamatosan nagy számban intézkednek cigány származású személyekkel szemben, azonban az elmúlt öt évre visszamenőleg olyan bejelentés, vagy panasz a kapitányságra nem érkezett, amelyben az érintett amiatt tett volna panaszt, hogy őt egy rendőri intézkedés során cigány származása okán hátrány érte volna, illetve, hogy a rendőrök pusztán származása miatt kezdeményeztek vele szemben rendőri intézkedést.

A fenti intézkedés indokoltságát az is alátámasztja, hogy a II. rendű panaszos testvérét 2014. március 15-én – bár nem az intézkedéssel érintett hozzátartozóinál, de végül is – rokonainál fogták el.

A fentiekben közöltek összegezve a megbízott kapitányságvezető-helyettes kifejezte, hogy az eljárás tárgyát képező esetben, a P. Rendőrkapitányság beosztottai a rendelkezésre álló jogszabályi kereteken belül, a törvényi előírásokat betartva, a panaszosokkal szemben jogszerű, szakszerű, törvényes és arányos rendőri intézkedést foganatosítottak.

2) 2014. március 13-án készített jelentésében K. K. r. törm. jelentette, hogy 2014. március 13-án, 20 órakor látott el gépkocsizó járőrszolgálatot a BMRFK, P. Rendőrkapitányság illetékességi területén (P.városában) a Központi Rendőrőrs működési területén az 1. számú

gépkocsizó járőrkerület alapján a KR. XI. Bevetési Osztály 1. Bevetési Alosztály állományából 2 fővel, szolgálati gépjárművel.

A szolgálatának teljesítése során K. K. r. törm. 10 óra 10 perckor a P. Rendőrkapitányság ügyeletes utasította, hogy jelenjen meg a P. város, B. tér 2. szám alatti ingatlannál, mivel onnan bejelentést tett egy személy, amely szerint a megadott címen lakik egy idős férfi, akit az este folyamán ismeretlenek lakásán megvertek, majd azután feltehetőleg eltulajdonították az értékeit. A helyszínre kiérkezve a bejelentő elmondta, hogy ő csak a bejelentést tette, érdemi információval a meg nem nevezett idős férfi lánya tud szolgálni. Szintén a helyszínen tartózkodott még egy személy, aki azonnal a lakásba kísért a kiérkező rendőröket, a már az ágyon magatehetetlenül fekvő, láthatóan többszörösen bántalmazott idős sértetthez. K. K. r. törm. az ügyeleten keresztül rögtön mentőszolgálat ismételt kiértesítését kérte. Ezt követően mivel a sérült korából, valamint állapotából kifolyólag kommunikációra alkalmatlan volt, ezért a rendőr a lányának tett fel kérdéseket az esettel kapcsolatban, aki rendőri kérdésre elmondta, hogy a sértett egyedül lakik az ingatlanban, ő pedig a lakás első felében kialakított rendelőben dolgozik, majd amikor a tárgynapon a bejelentést megelőzően megérkezett a munkahelyére, akkor észlelte, hogy az édesapja (sértett) az ágyon fekszik a helyszínen tapasztalt körülmények között. Azt is észrevételezte, hogy az ingatlanban mindenhol kutatási nyomok fedezhetők fel. Ezután szaladt át a szomszédba és kérte meg az ott tartózkodó személyt, hogy értesítse a rendőrséget. Azt hozzátette, hogy a lakás pótkulcsát biztosan elvitték magukkal az elkövetők, mivel az ajtó érkezésekor kívülről be volt zárva. Rendőri kérdésre válaszolva, elmondta, hogy előző este, 22 óra körül látta utoljára az édesapját, aki akkor még bevette a szokásos gyógyszeradagját, majd lefeküdt aludni. Ezután távozott a címről. A sértett lánya azt is elmondta, hogy a sértettel még a rendőrök kiérkezése előtt tudott kommunikálni, így úgy tudja, hogy 3-4 férfi jelent meg a távozását követően a szobában, akik számára ismeretlen módon bejutottak a lakásba, majd ékszer és pénzt követeltek tőle. Ekkor kijelentette, hogy nincs semmilyen ilyen ingósága, majd rögtön valamelyik férfi leütötte. Azt, hogy hogyan néztek ki a személyek nem tudja megmondani, hiszen nem emlékszik korának és izgalmi állapotának köszönhetően. Arra a rendőri kérdésre, hogy az ingatlanból mit tulajdonítottak el, érdemben nem tudott válaszolni, mivel kárfelmérést nem végzett a lakásban a rendőrök kiérkezését megelőzően.

A helyszínre a mentőszolgálat munkatársai 10 óra 30 perc körüli időben érkeztek meg, majd a sértettet azonnali ellátásban részesítették és a P. H. Traumatológiai Osztályára szállították további vizsgálatok megtételének céljából. A sérülés pontos fokáról nyilatkozni nem tudtak, mivel a személy teljes fején, mellkasán, illetve ruházatán alvadt vér, vizelet és széklet volt.

A sértett helyszínről történő elszállítását követően megérkezett a helyszínre Sz. P. r. alezredes, aki esetről való tájékozódást követően közölte, hogy a helyszínt átveszi, K. K. r. törm. pedig a továbbiakban végezzen adatgyűjtést a szomszédban található étteremnél az esetleges érdemi információk megszerzésének céljából. K. K. r. törm. felettesének utasítására megjelent az étteremnél, ahol két személyt hallgatott meg. Mindketten egybehangzóan elmondták, hogy az éttermet zárást követően, 22 óra körüli időben zárták be, majd 22 óra 15 perc körüli időben azt elhagyták és hazamentek. Ezen kívül érdemi információval nem tudtak szolgálni tekintetben, hogy a téren, illetve annak környezetében felfigyeltek-e valamilyen gyanús körülményre, továbbá láttak-e nem megszokott viselkedésű személyeket.

K. K. r. törm. az adatgyűjtés keretén belül meghallgatta az étterem szakácsát is, aki elmondta, hogy két héttel ezelőtt (nagyjából február 28-a környékén) munkája során arra lett figyelmes,

hogy a téren az általa ismert idős sértetthez odalép egy roma származású, kb. 175 centiméter magas, 17-18 éves, vékony testalkatú, dús, göndör, állig érő hajú, szakadt, fura öltözetű férfi és erőszakosan módon pénzt kért a sértettől. Az általuk ismeretlen személy, miután feltehetőleg érvényt szerzett akaratának ismeretlen helyre távozott, azóta nem is látta a környéken. Mást ezen kívül nem tudott elmondani a rendőrnek.

3) I. Z. r. tzls. 2014. március 13-én készítette el jelentését, amelyen elmondta, hogy utasításra végzett C. N. r. örgy-gyal adatgyűjtést a fentebb leírt bűncselekmény kapcsán.

Az adatgyűjtés során ellenőrizték a közelben működő takarékbankot, ahol az egyik alkalmazott elmondta, hogy a kamera felvételeket a központjukban megkeresve lehet megtekinteni. A kamerák látószöge csak kis mértékben lát ki az utcára, inkább a belső térre vannak fókuszálva. Az ATM kamerájuk, ami szemben van a központtal folyamatosan rögzít, azonban a helyiség ajtaján lévő dekoráció sávokban kitakar a látószögéből.

Ezen kívül a helyszín közelében található biztosító iroda üzemi okok miatt zárva volt, így oda nem tudtak bemenni adatgyűjtés címén. A közeli utazási irodában munkálatok folytak, de az egyik munkatárs elmondta, hogy azokat nemrég kezdték meg, de érdemben nem tud arról nyilatkozni, hogy a tegnapi napon valaki tartózkodott-e ott; kamera nincs náluk, mert a helyiség üres.

A közeli lottózóban az egyik személy megmutatta az egyik biztonsági kamera valós idejű felvételét, ami teljes mértékben átlát a bűncselekmény helyszínének az oldalára. A többi kamera látószögét nem tudta megmutatni, mert csak ezt a kamerát láthatják az alkalmazottak. A többi kamera miatt a régiós biztonsági vezetőt kell keresni.

A fordító irodában a munkatárs elmondta, hogy van kamerájuk, de az csak befelé néz, az utcafrontból semmi sem látszik.

Az egyik ingatlanirodában elmondták, hogy nincs kamerájuk, 18 órakor távoztak onnan a tegnapi napon.

I. Z. r. tzls. jelentette, hogy átvette a bűnügyi technikustól a fantomképet, amelyen egy fiatal férfi látható, aki információkkal bírhat a rablásról, vagy akár ahhoz köze is lehet.

A közeli üzletház gondoka elmondta, hogy nincs az üzletháznak kamerája; általában 17 óra 40 perc körüli időben szoktak távozni onnan és utána csak riasztórendszer van, éjjeli őr nincs. A fantomképen lévő személyt nem ismerték fel.

Az üzletház mellett található üzletben az egyik alkalmazott elmondta, hogy felismeri a fantomképen látható személyt, akiről elmondta, hogy P. város, F. utca végén a Zs. Negyed környékén szokott kéregetni. A tegnapi napon, 16 óra 15 perc körüli időben is ott látta. Egyébként a fantomkép tökéletesen ráillik, egyedül a haja rövidebb kicsivel, talán feleolyan hosszú, mint a képen. A személy nevét, lakcímét nem tudja, hiszen egy eléggé „lecsúszott” személyről van szó, aki véleménye szerint vagy intézetből megszokott, vagy hajléktalan személy lehet.

Egy másik üzlet alkalmazottja a rendőröknek megmutatta a kamerájuk által rögzített képet, amely sajnos nem lát ki az utcára, csak a belső részt nézi. Egyébként a fantomképet nem ismerte fel a személy.

Egy másik üzlet alkalmazottai szintén nem ismerték fel a fantomképről a személyt és a kamerafelvételeket sem állt módjukban megmutatni a rendőröknek. Ezen okból felhívták az üzlet tulajdonosát, aki azt a tájékoztatást adta a rendőröknek, hogy megnézi/visszanézi a felvételeket és jelentkezik, amennyiben bármi érdemlegeset tapasztal.

4) Dr. Sz. S. r. alezredes, bűnügyi osztályvezető 2014. március 13-ai átiratában elmondta, hogy 2014. március 13-án, 10 óra körüli időben Dr. N. B. B. I. magatehetetlen, vérző, sérült állapotban talált rá egyedül lakó édesapjára a lakásában, amely lakást felforgatott, átkutatott állapotban találta, ezért bejelentést tett a rendőrségre. A bejelentés alapján a helyszínrre irányított járőr megállapította, hogy a bejelentés valós, így a helyszínrre mentőt kért.

A járőr a sérülttel az állapotából kifolyólag kommunikálni nem tudott; a sérült lánya elmondta, hogy naponta látogatja a sérültet, aki 94 éves. Utoljára 2014. március 12-én, 20 óra 45 perc körüli időben távozott tőle, akkor még minden rendben volt, a lakásból ahogy eltávozott bezárta maga után az ajtót. 2014. március 13-án, 10 óra körül ment meglátogatni az édesapját, ekkor a lakást kulccsal kinyitotta. A lakásba lépve kutatás nyomait, felfordulást, rendetlenséget észlelt, édesapját pedig vérző, magatehetetlen állapotban, az ágyon fekve találta. Tudott pár szót váltani az édesapjával, aki elmondta, hogy előző este 3-4 személy rátámadt a lakásban ékszer és pénzt követelve. A sértett lánya elmondta, hogy a lakásban különféle értékek hiányát tapasztalta, nevezetesen Zs. porcelánok, indiai réztálak, karórák és 160.000 forint készpénznek veszett nyoma.

Az ügyben a P. Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 365. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (3) bekezdés c) pontja szerint minősülő, csoportosan elkövetett rablás büntett megalapozott gyanúja miatt a szükséges intézkedéseket megkezdte; helyszíni szemlét hajtottak végre, ezzel párhuzamosan pedig kiterjedt adatgyűjtést, tanúkutatást végeztek. Az orvosi ellátásra kórházba került sértett tekintetében megállapították, hogy bántalmazásból eredően csípőcsonttörést, valamint súlyos, életveszélyes koponyasérülést szenvedett. E körülmény alapján a Btk. 164. § (1) bekezdésbe ütköző és a (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő, életveszélyt okozó testi sértés büntett elkövetése megalapozott gyanúja alapján a további intézkedést a hatáskörrel rendelkező B. M. Rendőr-főkapitányság átvette.

Az ismeretlen elkövetők felkutatására megindult eljárás keretében a lefolytatott helyszíni szemle alkalmával rögzített ujjnyomok (4 db. ujj-és tenyérynym) elsődleges daktiloszkópiái vizsgálatát elvégezte a BSZKI Regionális ujjnyomszakértője, aki tájékoztatása szerint a helyszínen rögzített ujjnyomok az AFIS rendszerben szereplő II. rendű panaszos testvérétől származnak. Így a továbbiakban az eljárás ezen személy felkutatására irányult, amelynek során a korábbi büntetőeljárások kapcsán ismertté vált tartózkodási helyei egyikén sem volt megtalálható. Az aktuális tartózkodási helyére vonatkozóan érdemi adatot beszerezni nem sikerült. Felkutatása és elfogása érdekében a szolgálatos járőrállomány tájékoztatása megtörtént, részükre a II. rendű panaszos testvéréről készült fényképet is kiosztottak, vele szemben országos körözést is kiadtak.

5) A rendőrség csatolta és a Testület rendelkezésére bocsátotta a házkutatásról felvett jegyzőkönyvet, amely szerint az I. rendű panaszos ingatlanában. A házkutatást a Btk. 365. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés c) pontja rablás büntett megalapozott gyanúja miatt, ismeretlen tettes ellen folyamatban lévő eljárásban, a Be. 149. § (2) bekezdése alapján kezdték meg. Amennyiben az eljárási cselekmény foganatosítására a Be. 177. §-a alapján halaszthatatlan nyomozási cselekményt kerül sor, amely ellen a Be. 195. § (7) bekezdése alapján a 195. § (1) bekezdésére figyelemmel a közléstől számított 8 nyolc napon belül nem halasztó hatályú panasznak van helye. A panasz kapcsán az I. rendű panaszos, mint a kényszerintézkedést elszenvedő úgy nyilatkozott, hogy nem kíván panasszal élni a házkutatással szemben.

A nyomozó hatóság eljáró tagja felhívta az érintett figyelmét, hogy indítványára az eljáró hatóság hatósági tanút alkalmaz, kivéve, ha ennek elháríthatatlan akadályja van. Ezen pont kapcsán az I. rendű panaszos úgy nyilatkozott, hogy nem indítványozza hatósági tanú kirendelését.

A házkutatás meneténél rögzítették, hogy az I. rendű panaszos tagadta azt, hogy nála büntetből, vétségéből származó tárgyak vannak. A rendőrök átkutatták a két szobából, egy konyhából, egy fürdőből, egy kamrából és egy pincéből álló lakást. A házkutatás eredményre nem vezetett.

A házkutatást 2014. március 13-án 19 óra 45 perckor kezdték meg és 20 óra 15 perckor fejezték be. A jegyzőkönyv végén a panaszos úgy nyilatkozott, hogy a kényszerintézkedés módja ellen panasszal nem él.

6) B. P. r. őrgy. 2014. március 13-ai jelentésben rögzítette, hogy ezen a napon 19 óra 45 perckor Dr. Sz. P. r. alezredessel, R. Zs. r. ftörm-rel és J. N. r. ftörm-rel jelent meg az I. rendű panaszos lakásán gyanúsított elfogása és házkutatás elvégzése céljából.

A címen a keresett személyt felkutatni nem sikerült; az ingatlanban: az I., II. és III. rendű panaszos tartózkodott, őket priorálták és megállapították, hogy körözésben nem szerepelnek. A II. rendű panaszos elmondta, hogy testvérével több, mint egy hónapja nem találkozott, nem tartják a kapcsolatot.

A fentieket követően az ingatlanban házkutatást végeztek, amelynek során bűncselekmény elkövetésével kapcsolatba hozható tárgyakat felkutatni nem sikerült.

7) Dr. Sz. P. r. alezredes 2014. március 17-én készítette el jelentését a kényszerítő eszköz alkalmazásának kivizsgálásáról szóló jelentését amelyből az alábbiak állapíthatók meg.

A rendőrség Szolgálati Szabályzatának 38. § (3) bekezdése alapján a 2014. március 13-án Pécsen, a II. és III. rendű panaszossal szemben 19 óra 45 perc és 20 óra 15 perc közötti időben alkalmazott kényszerítő eszköz (bilincs) használatát kivizsgálta Dr. Sz. P. r. alezredes.

Folyamatban lévő büntetőeljárás keretén belül, a fentebbi napon 19 óra körüli időben kétséget kizáróan megállapítást nyert, hogy a sértett sérelmére elkövetett bűncselekményt a II. rendű panaszos testvére követte el, ismeretlen tettestársai beazonosítására ekkor még nem került sor. A gyanúsított lehetséges tartózkodási helyeit azonnal feltérképezték. A szolgálatos állomány

összevonásával a feltérképezett helyek egyezzerre kerültek ellenőrzésre. A feladat így a gyanúsított és ismeretlen tettestársa(i) elfogása, illetve az eltulajdonított tárgyak, bűncselekménnyel összefüggésbe hozható tárgyak felkutatása volt. A házkutatást, amennyiben adat merül fel arra vonatkozóan, hogy az elkövető a bűncselekmény elkövetésének időpontját követően, az adott lakásban, ingatlanban tartózkodott a Be. 177. § alapján, halaszthatatlan nyomozati cselekményként végre kell hajtani.

Tekintettel arra, hogy a II. rendű panaszos testvére, mint gyanúsított többszörösen büntetett előéletű, jelenleg súlyos, erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt menekül, ezért az ügyben intézkedők figyelmét arra, hogy az elkövető részéről támadás, ellenállás nem zárható ki, továbbá a Szolgálati Szabályzat 5. § (4) bekezdésében foglaltak betartására felhívták.

A gyanúsított egyik vélt tartózkodási helye az I. rendű panaszos ingatlanja volt, ahol a gyanúsított testvére (a II. rendű panaszos) lakik, illetve korábban a gyanúsítottat erről a címről vezették elő, így vélelmezhető a címen való tartózkodása, előfordulása.

A helyszínen a Bűnügyi Alosztály Helyszínelő Alosztály állományának tagjai: B. P. r. őrnagy, J. N. r. főőrzsőrmester és R. Z. r. főőrzsőrmester intézkedtek. A helyszínen megállapítást nyert, hogy a lakás egy közös udvarra nyílik és az utcafrontra nyíló zárt, kültéri kapun át az megközelíthető. Csengetést követően az ajtót a közös udvarra nyíló lakás lakója nyitotta ki, aki a rendőrök által feltett kérdésre megmutatta a lakást, illetve elmondta, hogy ismeri a gyanúsítottat és a II. rendű panaszost. Azt is elmondta, hogy a gyanúsított többször megfordult ebben az ingatlanban és a mai napon is látta ott tartózkodni, A lakó, mivel nem tud elköltözni és fél a családtól, kérte, hogy információ adásáról ne hagyja tudomást szerezzen a család.

A közös udvarba bejutva a céllakás előtt megállva a bejárati ajtón keresztül szűrődött hangok alapján megállapítható volt, hogy a lakásban több férfi is tartózkodik, ezért nem volt kizárható, hogy a keresett személy vagy személyek a lakásban tartózkodnak.

A továbbiakban meghatározott feladatok alapján B. P. r. őrgy., J. N. r. főrm. a lakás bejárati ajtaja előtt; R. Zs. r. főrm. a belső udvari ablaknál helyezkedett el; Dr. Sz. P. r. alezredes az utcafrontra nyíló ablakok alatt állt azért, hogy megakadályozza az esetlegesen, ebbe az irányban végrehajtandó szökést.

Ezt követően B. P. jelentette, hogy amikor mindenki elfoglalta a helyét, kopogtattak a bejárati ajtón, amelyet egy fiatal nő (I. rendű panaszos) nyitott ki. Ezután mivel a rendelkezésre álló információk alapján a keresett személy, lakásban tartózkodását feltételezték, a lakásba beléptek. B. r. őrnagy – mivel a késedelem veszéllyel járt volna – röviden közölte a rendőri minőségét, továbbá a rendőri intézkedés célját. Mivel B. r. őrnagy látta, hogy a lakásban legalább négyen tartózkodnak és ők ketten léptek csak be a lakásba, a megtámadás illetve a lefegyverzés megelőzése érdekében felszólította a jelenlévő férfiakat arra, hogy feküdjenek a földre. A fiatal nő önként feküdt le a földre. Mivel látta, hogy van a lakásban egy idősebb nő is, őt arra szólította fel, hogy maradjon ülve és ne álljon fel. Mivel a konyha helyiségből több olyan is helyiség is nyílt, amelyre nem láttak rá, ezért B. r. őrnagy, amikor látta R. r. főrm. megérkezését, - az eligazításon elhangzottak és a lakásban tapasztaltak alapján nem volt kizárható, hogy további személyek is tartózkodhatnak a többi helyiségben – haladéktalanul folytatta a lakás gyors átvizsgálását.

B. P. r. őrgy. elmondta, hogy mivel nagyon szűk volt a hely, így a helyiségben tartózkodók részéről joggal lehetett arra számítani, hogy az elkövető(k) leplezése, védelme érdekében a rendőri intézkedésnek aktívan ellenállnak, illetve a rendőrök elleni támadás reális veszélye fennállt, amelyet a lakásban lévők létszámfölénye, valamint az egyik férfi közvetlen testközelében lévő nagy méretű (20-25 centiméteres), emberi élet kioltására is alkalmas szűrőeszköz (kés) is alátámasztott. Az intézkedés biztonságos végrehajtása érdekében szólította fel a lakásban tartózkodókat, hogy vessék alá magukat a rendőri intézkedésnek; a férfiakat pedig arra, hogy feküdjenek a földre annak érdekében, hogy a nyomozati cselekmény sikeresen kivitelezhetővé váljon. A férfiak a felszólításnak csupán vonakodva tettek eleget, és mivel magatartásuk a felszólítás ellenére magában hordozta az élet kioltására is alkalmas eszköz rövid időn belüli igénybevételének, felhasználásának lehetőségét, így az intézkedő rendőrök a veszélyeztető magatartás elhárítása, illetve megakadályozása érdekében bilincset alkalmaztak a férfiakkal szemben.

B. P. r. őrgy. EDR rádión jelentette, hogy a továbbiakban az utcafronti rész biztosítása Dr. Sz. P. r. alezredes részéről nem szükséges, így r. alezredes felment a lakásba, ahol azt tapasztalta, hogy B. P. r. őrgy. a szolgálati igazolványát és a nyakából lógó jelvényét felmutatva, nevét, azonosító számát közli a lakásban tartózkodókkal, majd házkutatásban jelölte meg a rendőrök kikerülésének a célját, alapját pedig a keresett gyanúsított, a II. rendű panaszos testvérének lehetséges ott tartózkodásának okaként jelölte meg. A jelenlévők határozottan tagadták a gyanúsított aznap ott tartózkodását, sőt elmondták, hogy ők már hónapok óta nem is látták őt.

A kényszerítő eszköz használata a személyazonosság megállapítása, a bűncselekménybeli szerepük tisztázása, házkutatás foganatosításának befejezéséig, azaz kb. 20 óra 15 percig tartott.

A bilincselést J. N. r. ftörm. és R. Zs. r. ftörm. hajtotta végre. A kényszerítő eszköz alkalmazása során testi kényszert nem alkalmaztak. Az intézkedés 19 óra 45 perckor kezdődött és 20 óra 15 perckor ért véget. A foganatosított házkutatás módja ellen panasszal nem élt a házkutatást elszenvedő I. rendű panaszos. A kényszerítő eszköz alkalmazásával a II. és III. rendű panaszos volt érintett; velük szemben a bilincs alkalmazására az Rtv. alapján került sor, mivel a támadás lehetőségének reális lehetősége fennállt, a támadása megakadályozása miatt pedig az Rtv. 48. § b) pontja alapján került sor a bilincselésre. A bilincs alkalmazásánál a Szolgálati Szabályzat 41. § (7) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel voltak.

Dr. Sz. P. r. alezredes a helyszínen meghallgatta a II. és III. rendű panaszost a rendőri intézkedéssel kapcsolatban, amely során a jelenlétében érdemben elbírálandó panaszt, kifogást nem adtak elő; sérülésük nem keletkezett. Mivel a helyszíni intézkedés során a jelen lévő személyek konkrét bűncselekményben való közvetlen érintettsége kizárásra került (a házkutatás során nem találtak a bűncselekménnyel összefüggésben hozható tárgyat, eszközt, ruházatot, ezért a nyomozási cselekmény foganatosítását követően az előállítás mellőzését és a kényszerítő eszköz alkalmazásának azonnali megszüntetését rendelte el r. alezredes. Így a rendőri intézkedés 20 óra 15 perckor a helyszínen véget ért.

A rendőri intézkedés az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének figyelembe vételével, a fokozatosság és arányosság elvének szem előtt tartásával, az Rtv., valamint a Szolgálati Szabályzat 38. § (5) bekezdése alapján jog-és szakszerűnek, a kényszerítő eszköz

alkalmazását szükségesnek, valamint törvényesnek és arányosnak találta Dr. Sz. P. r. alezredek.

A jelentését a Szolgálati Szabályzat 38. § (5) bekezdése alapján készítette a rendőri intézkedésről, amely megítélése szerint további vizsgálatot nem igényel.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszosok kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

1) A Testület a panaszbeadványban foglaltak kapcsán elsőként azt értékelte, hogy a hatásköri szabályai a sérelmezett események vizsgálatát mennyiben teszik lehetővé.

A panaszosok beadványukban sérelmezték a magánlakásban foganatosított intézkedést, a rendőrség által határozat nélkül végrehajtott házkutatást. Kifogásolták azt, hogy a rendőrök mintegy rájuk rontottak vacsora közben, majd őket a földre teperték, a II. és III. rendű panaszost megbilincseltek, miközben fegyvert fogtak rájuk. Sérelmezték, hogy a rendőrök az intézkedés során minősíthetetlen stílusban és hangnemben kommunikáltak velük, amely egyébként félelmet keltett bennük. Ezen kívül a rendőrök nem mutatkoztak be, így nem neveztek meg magukat és nem közölték az azonosító számaikat a panaszosokkal. Így a panaszosok ezen kifogásokra tekintettel kérték a Testület eljárását és azt, hogy vonják felelősségre a velük szemben jogszerűtlenül és etikátlanul intézkedő rendőröket.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, amely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, amelyek az Rtv. IV., V., VI. fejezetek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség, etc.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomagjármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés, etc.)
- kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás, etc.), tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

a) A panaszosok kifogásolták a lakásukban foganatosított házkutatást.

A Testület ezen kifogás kapcsán hivatkozik a legfőbb ügyész helyettesének NF.8380/2010/8-I. sz. alatti, 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt levelére, amely szerint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 196. §-a szerint panasz „célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatába (Be. 169. §) nem foglalt döntésével, intézkedésével (pl. gyanúsítás közlése) szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. A panaszt a büntetőeljárás szabályai szerint kell elbírálni”. Ezért a legfőbb ügyész helyettes a Be. 60. §-ának (1) bekezdésében és a 77. §-ának (2) bekezdésében írt, a büntetőeljárás során végzett

eljárási cselekmények általános alapelvei mellett is úgy véli, a Be. 196. §-ában foglalt panasz a büntetőeljárási törvényben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása miatti jogsérelem esetén terjeszthető elő.

Az Rtv. IV., V., VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértésével, intézkedéssel vagy annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő jogsérelem elbírálása – függetlenül attól, hogy milyen eljárásban kerül rá sor – az Rtv. 92 – 93/B. §§-ok tekintendők irányadónak, amennyiben a sérelem tárgya a rendőr magatartása, az intézkedés kiválasztásának és foganatosításának a módja.

Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárási törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e.

Tekintettel arra, hogy a kifogásolt házkutatást a Be. 149. §-a és 177. § szerint, mint halaszthatatlan nyomozati cselekményt foganatosították, így büntetőeljárás keretén belül hajtotta azt végre a rendőrség, ezért annak jogosságát, megalapozottságát a Testület nem vizsgálhatja a fentebbi jogszabályhelyek alapján, hiszen arra nem rendelkezik hatáskörrel.

Az elvégzett cselekménnyel szemben, a Be. szabályai szerint van/lett volna lehetőség panasszal élni, amelyet a Be. 195. §-ában szabályoz. Jelen jogszabályhely (1) bekezdése szerint főszabály szerint a határozat közlésétől számított nyolc napon belül panasszal lehet az ellen élni. Kivételes esetben a Be. 177. § alapján foganatosított halaszthatatlan nyomozati cselekménnyel szemben, Be. 195. § (7) bekezdésében foglaltak alapján a 195. § (1)-(4) bekezdésében foglalt szabályoknak megfelelően lehet panasszal élni.

A Testület jelen kifogás kapcsán hatáskörének a hiányát állapította meg - figyelemmel a fentiekben kifejtettekre -, hiszen a panaszosoknak a házkutatás foganatosításával kapcsolatban a Be. szabályai szerint volt lehetőségük panasszal élni.

b) A panaszosok beadványukban kérelmezték, hogy a velük szemben intézkedő négy rendőrt a Testület vonja felelősségre.

Tekintettel a fentiekben hivatkozott Rtv. 92. § (1) bekezdésében foglaltakra - amely szakasz a Testület hatáskörének kógens törvényi szabályait tartalmazza - megállapítható, hogy a Testületnek nem áll módjában fegyelmi eljárás lefolytatásának a kezdeményezése, lefolytatása, és az esetleges felelősség megállapítása. A rendőrökkel szembeni fegyelmi eljárás lefolytatása a rendőrség hatáskörébe tartozik.

Ezért a Testület hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani a panaszosokkal szemben intézkedő rendőrök felelősségének a megállapítása kapcsán.

A Testület azonban vizsgálatának tárgyává tette a magánlakásban foganatosított intézkedést, a II. és III. rendű panaszossal szembeni bilincselést és a rendőrök szolgálati fellépésére vonatkozó kifogásokat.

IV.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosok Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében rögzített emberi méltósághoz, és az abból levezethető testi integritáshoz, a VI. cikkben rögzített magánlakás sértetlenségéhez fűződő jogát, és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogukat az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként a rendőrök magánlakásban történő intézkedését vizsgálta meg.

A panaszosok beadványukban előadták, hogy éppen vacsoráztak, amikor a négy rendőr rájuk tört és intézkedést kezdeményeztek velük szemben a lakásukban. Ekkor eleget tettek a rendőri felszólításnak: lefeküdtek a földre, majd a rendőrök megbilincseltek a II. és III. rendű panaszost. A beadványban elmondták, hogy nem tudták, hogy valóban rendőrök intézkednek-e velük szemben, hiszen nem mutatkoztak be, nem közölték velük azonosító számukat és legfőbbképpen nem is tudták, hogy miért jelentek meg intézkedni náluk.

A rendőrség tájékoztatása szerint egy folyamatban lévő büntetőeljárás keretében, forrónyomon intézkedtek a rendőrök, hiszen felmerült egy súlyos, erőszakos, így társadalomra különösen veszélyes bűncselekmény elkövetésének a gyanúja a II. rendű panaszos testvérével szemben. Tekintettel arra, hogy a keresett személy nem rendelkezik bejelentett lakcímmel, így a rendőrség a beszerzett információk alapján megjelent a panaszosok lakásánál annak érdekében, hogy talán ott tartózkodik a II. rendű panaszos testvére. Ezt az információt a II. rendű panaszos testvérével, korábban lefolytatott büntetőeljárások dokumentációiból nyerték ki, amelyet tovább erősített az egyik szomszéd közlése, aki elmondta, hogy többször látta a panaszosoknál tartózkodni a II. rendű panaszos testvérét. A rendőrök a kapott információk birtokában, így azt feltételezték, hogy a keresett személy a rokonainál tartózkodik, amelyet az is tovább erősített, hogy amikor az ingatlan elé érkeztek, akkor két férfi hangját hallották kiszűrődni a lakásból. Mivel nem lehetett minden kétséget kizáróan megállapítani kívülről, hogy a hang birtokosa a II. rendű panaszos testvére-e, így a helyszínen jelen lévő négy rendőr az intézkedés biztosítása érdekében alakzatot vett fel, amelyben ketten kopogtatás, majd az I. rendű panaszos ajtónyitását követően behatoltak az ingatlanba, míg másik két társuk az esetleges szökés megakadályozása érdekében a lakáson kívül biztosították az intézkedést. A magánlakásban történő intézkedés kezdeményezésének jogalapjaként az Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontját és az Rtv. 17. § (1) bekezdését jelölték meg a rendőrök. Ahogy pedig behatoltak a lakásba, akkor pedig a halaszthatatlan nyomozati érdek alapján a Be. 177. § és a Be. 149. § alapján fogatosították házkutatást.

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése alapján a rendőrség feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sértetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve bűncselekmény megakadályozása, megszakítása, vagy büntetőeljárás terheltjének elfogása és előállítása céljából.

A hivatkozott jogszabályhely főszabály szerint megköveteli a rendőrségtől a magánlakásban történő intézkedés foganatosításának kezdete előtt, hogy az ingatlanba való belépés jogosságát igazolja. Ezt vagy arra irányuló határozattal teheti meg a rendőrség, vagy a lakásban tartózkodótól bebocsátást kérhet, és ha azt az arra jogosult megadja, akkor csak azután léphet be az ingatlanba és foganatosíthat ott intézkedést. Jelen ügyben az Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontja az ismertetett főszabály alóli kivételt határoz meg, amikor a rendőrségnek arra irányuló határozat, vagy bebocsátás nélkül joga van belépni az ingatlan területére, ha azt nyomozati érdek támasztja alá. A nyomozati érdek, mint gyűjtőfogalmat az Rtv. kibontja, így az háromféle értelmet takar, úgy mint: bűncselekmény megakadályozása, vagy bűncselekmény elkövetésének megszakítása, vagy büntetőeljárás terheltjének elfogása és előállítása. A panaszos és a rendőrség tájékoztatása szerint ezen három diszjunktív elem tekintetében a belépés indoka és célja büntetőeljárás terheltjének elfogása és előállítása volt.

A terhelttel szemben, aki a II. rendű panaszos testvére bűncselekménye elkövetésére vonatkozó megalapozott gyanú miatt indítottak büntetőeljárást, egy 2014. március 12-én este elkövetett társadalomra súlyosan veszélyes, erőszakos büntett elkövetése miatt. A helyszínen talált ujj- és tenyérnyomat alapján azonosították be a terheltet. A rendőrség a forrónyom alapján, a beszerzett információk (nevezetesen: korábbi büntetőeljárások során rögzítettek és a szomszéd elmondása alapján) alapján feltételezhette azt, hogy az elfogandó személy a családjával tartózkodik. A rendőrség, ahogyan a helyszínre érkezett megkezdte a helyszín felderítését: meghallgatta a szomszédot, aki elmondta, hogy a II. rendű panaszos testvérét látta már itt. A gyanút, hogy a helyszínen tartózkodik az elfogandó személy tovább erősítette az is, hogy a panaszosok ingatlanából két férfihang is kiszűrődött. A rendőrök kívülről nem tudták minden bizonyossággal megállapítani, hogy a hangok egyik birtokosa a keresett személy, így magánlakásban történő intézkedés kezdeményezése mellett döntöttek. Ezt a halaszthatatlan nyomozási érdek úgy, mint a terhelt elfogása, az esetleges tettestársak elfogása, vagy az azokkal szembeni információk beszerzése és a bűncselekmény elkövetéséből származó tárgyak megtalálása is indokolta.

A Testület megítélése szerint a rendőrség birtokában lévő információk, a bűnüldözési/nyomozati érdek megteremtette a kellő jogszabályi alapot a magánlakásban történő intézkedés Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontja szerinti foganatosítására. A rendőrségnek adott időben, adott helyen nem állt rendelkezésére más, kevésbé jogkorlátozó eszköz aziránt, hogy megtalálja a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személyt. Az intézkedés kezdetén a rendőrség csupán vélelmezhetette azt, hogy az egyébként hajléktalan feltételezett elkövető a családjánál tartózkodik, így az intézkedés foganatosításával ezt a gyanút csakis a magánlakásban kifejtett cselekményekkel lehetett kizárni vagy éppen megalapozni, hiszen ott is tartózkodhatott volna a keresett személy és így megnyílt volna a rendőrségnek arra a lehetősége, hogy elfogják, előállítsák és büntetőeljárás keretén belül felelősségre vonják. Ezt erősítette az a tény is, hogy a személlyel szemben korábban lefolytatott eljárásokban már ezen a helyszínen megtalálták és elfogták a keresett személyt.

Ezért a fentiekben kifejtettek alapján a Testület megítélése szerint nem sérült a panaszosok magánlakás sértetlenségéhez fűződő joga a magánlakásban foganatosított intézkedés kapcsán, hiszen azt a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában foganatosította.

2) A Testület megvizsgálta a II. és III. rendű panaszos bilincselését.

A panaszosok beadványukban elmondták, hogy a rendőrség minden előzmény nélkül rájuk ordított, hogy feküdjenek le a földre, majd kezeiket hátrabilincselték.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszosokkal szemben a bilincset 2014. március 13-án 19 óra 45 perc és 20 óra 15 perc, azaz a házkutatás foganatosításának ideje alatt alkalmazták. Annak jogalapját az Rtv. 48. § b) pontja adta, a bilincselés módozatának kiválasztása során pedig figyelembe vették a Szolgálati Szabályzat 41. § (6) bekezdés a) pont aa) alpontban rögzítetteket. A bilincselés indokaként a rendőrök egybehangzóan azt az indokot határozták meg, hogy a szűk helyiségben létszámfőlény alakult ki (négy intézkedés alá vont személy őrzését mindössze két fő látta el), valamint az egyik férfi közvetlen testközelében egy nagyméretű (20-25 centiméteres) kés volt, amely az emberi élet kioltására is alkalmas volt, így pszichikai szándékerősítő hatással is akár rendelkezik. Ezért erre figyelemmel a helyiségben tartózkodók részéről joggal lehetett arra számítani, hogy az elkövető(k) leplezése, védelme érdekében a rendőri intézkedésnek aktívan ellenszegülnek.

A kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerűségének vizsgálata során a Testület az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel.

Az Rtv. 16. § (1) bekezdése értelmében a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható. Az Rtv. 47. §-a a testi kényszer alkalmazására vonatkozóan rögzíti, hogy a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására kényszerítést alkalmazhat. A 48. § alapján továbbá a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

Az Rtv. előírásait a Szolgálati Szabályzat egészíti ki. A jogszabály 39. § (1) bekezdése rögzíti, hogy „az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan”. Ugyanezen törvényhely határozza meg azt, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása minek minősül: „a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat; b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján igyekszik azt megakadályozni; c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrre, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre támad. Testi kényszer, vagy megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés a 40. § (1) bekezdése értelmében akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfőlény vagy az intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A bilincseléssel összefüggésben pedig a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdésében példalózó jelleggel felsorolja, hogy az adott kényszerítő eszköz alkalmazása az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben kivel szemben indokolt:

- „a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

A rendőrség jelen esetben a támadás megakadályozását határozza meg a bilincselés jogalapjaként. Az intézkedés kezdetén még csupán két rendőr hatolt be a magánlakásba; velük szemben pedig négy személy volt az ingatlanban, akik közül ketten férfiak voltak. Mivel az intézkedés foganatosítását a halaszthatatlan nyomozati érdek indokolta, így a személyazonosság tisztázása, a rendőrök testi épségének és életének védelme érdekében a két férfit megbilincseltek. A bilincselés indokoltsága kapcsán kiemelte azt is a rendőrség, hogy az egyik személy közelében egy 20-25 cm-es kés is volt, amely sérülés és akár az emberi élet kioltására is alkalmas.

Habár a Testület részben elfogadta a rendőrség érvelését, mégis megítélése szerint akkor lett volna indokolt az Rtv. 48. § b) pontja alapján a két panaszos személynek a bilincselése, ha valóban kifejtettek volna a rendőrökkel szemben támadó magatartást. A támadás távoli, lehetséges veszélye ugyanis nem ad és nem is adhat felhatalmazást a bilincselés, mint az emberi méltóságot különösen sértő kényszerítő eszköz alkalmazására. A fél órán keresztül tartó bilincselés során a rendőrség nem emelt ki és nem határozott meg olyan magatartásbeli mozzanatot, amikor a panaszosokkal szemben felmerülhetett reálisan támadás kifejtésének a valószínűsége. Sőt a rendőrség saját maga mondta el, hogy amikor bementek az ingatlanba, akkor egy fiatal hölgy nyitott nekik ajtót, majd a helyiségben a hölgyön kívül egy nő ült és két férfi tartózkodott, így az erőfölényre vonatkozó rendőrségi érv sem áll biztos lábakon. Ezért a Testület véleménye szerint a fokozatosság és arányosság elveire figyelemmel a rendőrségnek más, kevésbé jogkorlátozó megoldást kellett volna választania az intézkedés során. A Testület jelen esetben jelzi, hogy ha erőfölényes helyzet alakult volna ki, amikor a két férfit megbilincselte a két járőr, akkor a helyiségben tartózkodó további két személynek módjában állt volna akár a rendőrség által többször emlegetett késsel támadást kifejtteni, de azok nem tették. Így a Testület egyáltalán nem találta jogszerűnek a panaszosok bilincselését.

Ezért a fentiekben kifejtettek alapján a Testület álláspontja szerint az Rtv. 48. § b) pontja nem adott kellő felhatalmazást a II. és III. rendű panaszos bilincselésére, ezért sérelmet szenvedett az emberi méltóságból levezethető testi integritáshoz fűződő alapvető joguk.

3) A panaszosok beadványukban elmondták, hogy amikor a II. és III. rendű panaszost megbilincseltek, akkor rájuk fegyvert szegeztek.

A rendőrség határozottan tagadta azt, hogy fegyvert alkalmaztak volna, hiszen a fegyverelővételeivel kapcsolatos panaszosi állítás teljesen irreális, abszurd. Tekintettel arra,

hogy a II. és III. rendű panaszos – vonakodva bár, de – a rendőri felszólításnak maradéktalanul eleget tett, így a lőfegyver elővételeivel megvalósuló fokozott pszichikai fenyegetés szükségességét semmi sem indokolta.

Az Rtv. 22. §-ának felhatalmazása értelmében a „rendőr szolgálati fegyver viselésére jogosult. A szolgálati fegyver viselése és tárolásával kapcsolatos szabályokat külön jogszabály állapítja meg.” A lőfegyverhasználatra, mint kényszerítő eszközre vonatkozó alapvető szabályokat az Rtv. 52-56. §§-ai határozzák meg. E szerint lőfegyverhasználatnak csak a szándékosan, személyre leadott lövés minősül. Azt sem a rendőri szervek, sem a panaszos nem állították, hogy lőfegyverhasználatra sor került volna.

A fegyver jelenlétével kapcsolatban két teljesen ellentétes álláspontot fogalmaztak meg a panaszosok és a rendőrség is, amelyet a Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok és a korlátozott számú bizonyítási eszköze miatt nem tudott feloldani. A tapasztalt, feloldhatatlan ellentmondásra figyelemmel, álláspontja szerint a fegyver jelenlétére vonatkozó panaszosi kifogás nem vizsgálható meg, hiszen annak alapjául nem tudott tényállást megállapítani. Így véleménye szerint a panaszosok emberi méltóságából levezethető testi integritáshoz való alapvető jogának a sérelme nem megállapítható.

A fentiekben kifejtettek alapján, a feloldhatatlan ellentmondásra tekintettel a rendőrség általi lőfegyverhasználat, nevezetesen az, hogy a rendőrök fegyvert szegeztek a II. és a III. rendű panaszosra nem megállapítható, így az alapjogsérelem önmaga, vagyis a panaszosok emberi méltóságából levezethető testi integritáshoz fűződő alapvető jogának a sérelme szintén nem megállapítható.

4) Végezetül a Testület a rendőrök szolgálati fellépésére vonatkozó kifogásokat vizsgálta meg eljárásában.

a) A panaszosok kifogásolták azt, hogy a rendőrök az intézkedés során nem mutatkoztak be, így nem tudták sem a nevüket, sem pedig az azonosító számukat, így azt sem tudták biztosan, hogy velük szemben rendőrök intézkednek.

A rendőrség határozottan visszautasította a panaszosi állítás valóságtartalmát, hiszen elmondták, hogy az intézkedés minél hamarabbi foganatosítása miatt a magánlakásba történő behatolásakor nem közölték nevüket, azonosító számukat, azonban amikor már bent volt a lakásban, akkor rövid úton a panaszosok tudomására hozták ezen információkat, valamint magának az intézkedésnek az okát, célját.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés

megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A panaszos és a rendőrség álláspontja egymásnak ellentmond atekintetében, hogy a panaszosokkal szemben intézkedő rendőrök valóban bemutatkoztak-e, így közölték-e nevüket, azonosító számukat, az intézkedés okát és célját, így ezen kifogás kapcsán a feloldhatatlan ellentmondás alapján a Testület úgy határozott, hogy a panaszosok tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

Tekintettel a panaszosok és a rendőrség állításai között tapasztalt, feloldhatatlan ellentmondásra a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszosok tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható a rendőrök bemutatkozása kapcsán.

b) A panaszosok azt is kifogásolták, hogy az intézkedés során a rendőrök minősíthetetlen, megalázó hangnemet alkalmaztak velük szemben; sőt végig „köcsögöztek” a rendőrök. Sőt a panaszosok azt is előadták, hogy maga a rendőri intézkedés rendkívül félelemkeltő volt, maga a rendőri magatartás megfélemlítette őket.

A rendőrség tájékoztatása szerint az intézkedés során alkalmazott hangnem alapvetően két részre bontható: az intézkedés megkezdésekor a lakásba történő behatolásakor a rendőrök – a rendőri intézkedés biztonságos és eredményességének biztosítása végett – határozott, emelt hangnemben közölték a rendőri mivoltukat, jövetelük célját, illetve szólították fel a II. és III. rendű panaszost a földre történő lefekvésre. Ezt követően a rendőri intézkedés, illetve a halaszthatatlan nyomozási cselekmény végrehajtása a hétköznapi életben szokványos kifejezések használatával, normál hangnemben zajlott. A rendőri intézkedés a panaszosok személyét, emberi méltóságát sértő, megalázó kifejezések használata, fenyegetés vagy megfélemlítés nélkül fejeződött be. A panaszosok által előadottak életszerűtlenek (a megfélemlítés, a „köcsögözés”, valamint az emberi méltóságban történő megalázás), hiszen a rendőri intézkedés során együttműködő magatartást tanúsító személyekkel szemben semmi sem indokolta volna az effajta rendőri fellépést. Ugyancsak kissé színpadias és hatásvadász a panaszos „mikor én megkérdeztem némileg összeszedve magam, csendesen: elárulnák, honnan jöttek”, továbbá a rendőri fellépés által kiváltott félelemre és rettegésre vonatkozó állítása. Az I. rendű panaszos a rendőri intézkedés során folyamatosan normális hangnemben, a félelem vagy rettegés legapróbb jele nélkül kommunikált a rendőrökkel, valamint nem ő, hanem a II. rendű panaszos volt az, aki az intézkedés megkezdésekor adott tájékoztatást

követően még két alkalommal is megkérdezte a házkutatás indokát. A feltett kérdésekre a II. rendű panaszos mind a két alkalommal megfelelő tartalmú választ kapott.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A megalázó, félelemkeltő fellépés és hangnem tekintetében a rendőrség és a panaszos is eltérő tartalmú állításokat fogalmazott meg a Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumokban. A két álláspont között feszülő ellentmondást a Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok csekély száma és korlátozott számú bizonyítási eszköze miatt nem tudta feloldani, így nem tudott megnyugtatóan állást foglalni jelen kifogás kapcsán. Véleménye szerint a panaszosok emberi méltóságához fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható a rendőrök által használt hangnem, annak félelemkeltő volta tekintetében.

Ezért a Testület véleménye szerint a panaszosok emberi méltóságához való jogának a sérelme a rendőrök által használt hangnem, annak félelemkeltő jellege vonatkozásában nem megállapítható.

V.

A Testület úgy ítélte meg, hogy kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában kezdeményeztek magánlakásban intézkedést a panaszosokkal szemben a rendőrök, így nem sérült a panaszosok magánlakás sértetlenségéhez fűződő alapvető joga. A II. és III. rendű panaszos bilincselésére nem volt a rendőröknek kellő jogalapja, így sérült a két panaszos emberi méltóságából levezethető testi integritáshoz fűződő alapvető joga. A lőfegyverhasználatra vonatkozó panaszosi kifogás kapcsán nem tudott megnyugtató tényállást kialakítani a Testület, hiszen a rendőrség a lőfegyver elővételének és a II. valamint III. rendű panaszosra történő szegezésének tényét határozottan tagadta, így nem megállapítható a két panaszos emberi méltóságából levezethető testi integritáshoz való joga. A rendőrök szolgálati fellépése tekintetében mindkét esetben nem tudott a Testület történeti tényállást kialakítani az egymásnak ellentmondó kifogások kapcsán: így álláspontja szerint a panaszosok tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható a rendőrök bemutatkozása kapcsán, valamint a panaszosok emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható a rendőrök által használt, félelemkeltő hangnem és fellépés vonatkozásában.

A Testület álláspontja szerint a jogsérelem mértéke eléri azt a szintet, amely indokoltá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2014. december 18.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag